

KRÖNIKA 2023

(1 december 2022 till 30 november 2023)

Uppgifterna är hämtade från lokalpressen, från webben och direkt från flera olika aktiva aktörer.

FÖRETAGSKLIMAT och ARBETE

Det händer saker i Svalöv. Det syns tydligt! Den södra infarten har fått ett helt nytt utseende. En stor grå byggnad skymmer de gula bussarna nu. Det grå huset är ett industrihotell på nästan 1 000 kvadratmeter. Byggare är Niklas Pettersson, från anläggningsföretaget RPV Entreprenad AB, en firma som också huserar i sitt nya bygge. Som alla kan se på skyltarna finns också reklamföretaget DaRoNi där. Här har de fått nya ljusa och fräscha lokaler.

I det gamla Scandiflexhuset som ligger i närheten finns också ett antal olika företag.

Varje år rankar Svea Bank vilka kommuner som är de bästa kommunerna att bedriva e-handel i och i år hamnade Svalövs kommun på första plats i Skåne och på andra plats i Sverige. Förra året låg Svalövs kommun på 130:e plats, alltså en förflyttning med hela 128 placeringar.

Det finns 27 e-handelsföretag i kommunen, tre av dessa har startat i år. Så många arbetstillfällen har dock inte skapats, de flesta av dessa firmor är enmansföretag.

Jem & fix som flyttade sitt huvudkontor till Svalöv förra året ser fördelar med lägre hyra och därmed rimlig kostnad för lagerhållning. De själva kallar det "ett jättelyft". Ett fyrtiotal personer jobbar där idag.

Svalövs kommun ligger på 179:e plats (av 290) i Svenskt Näringslivs rankinglista för bästa företagsklimat. Industrihotellet kan underlätta för nya verksamheter att etableras på orten. Kanske det kan hjälpa till att klättra på listan.

Sysselsättning

Det är låg arbetslöshet i Svalövs kommun. Kanske detta beror på projektet *Fokus Sysselsättning* som startade 2020. Kommunen hjälper till med kompetenshöjning för dem som saknar jobb. Individuella handlingsplaner görs och ambitionen är att få de arbetslösa till jobb inom kommunen. Varje månad görs en uppföljning. Om vi jämför arbetslöshetsciffrorna, 5,8 %, med andra skånska kommuner är de lägre än snittet, och även när vi tittar på hela landet.

Ett annat projekt som påverkar sysselsättningsgraden är *Finsam*. Nu ska Svalövs kommun leda samarbetet (Finansiell samordning) mellan Svalövs kommun, Landskrona kommun, arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Skåne. Tillsammans jobbar de för att få fler i sysselsättning. Fem miljoner kronor har avsatts per år för detta projekt. Exempelvis får LSS bistånd härifrån.

BOSTÄDER

Det står 2 800 personer i bostadskö i kommunen, men inget bygge pågår just nu. Det är för dyrt. Lantlyckans planerade lägenheter och radhus finns fortfarande bara på ritpapper. Likaså femvåningshusen med affärslokaler i botten.

Men i norr har ett helt nytt gatunät på Norra Kyrkvången vuxit fram. Det hela ser faktiskt lite ut som en lekplats för lådbilar. Ett trettiotal tomter är nu till salu.

Apropå nya gator så fick vi ett nytt gatunamn häromåret som jag missade att rapportera om. Jag tänker på Udda Lundkvists väg, uppe på Lantmännens område. Det var där Udda började arbeta 1949. Men då hette verksamheten Sveriges Utsädesförening. Hennes specialitet blev korn och hon beskrev och karakteriserade 10 000 olika mutationstyper av korn. Hennes arbete blev enormt efterfrågat över hela världen och hon fick flera utmärkelser bl a från FN-organet IAEA.

Udda gick i pension 1993, vilket egentligen betydde att hon fortsatte sitt livsverk på Nordiska Genbanken i Alnarp. Där verkade hon i många år.

Udda Lundkvist gick bort 2021, 92 år gammal.

SJUKVÅRD

Kontakten mellan läkare och patienter ska bli bättre. Detta betyder att patienten ska möta samma personal vid sina besök. Det ska skapa trygghet och kontinuitet. Det är verksamhetschefen vid vårdcentralen i Svalöv som särskilt jobbar för detta, Cecilia Persson.

KOMMUNEN

Kommunen fyller stora urnor med fina blomsterarrangemang. Dessa byts efter säsong, och de är uppskattade ögonfröjder.

Inga trygghetsvårdar har varit anställda under sommaren. Förut arbetade dessa kvällar och helger. De har "hängt" med ungdomar på "deras" ställen och har därmed kunnat bygga upp ett förtroende mellan sig och ungdomarna. Detta har varit betydelsefullt för många otrygga unga.

Istället har kommunen satsat på ett utökat sommarlovsprogram med tre stycken sommarvårdar. Dessa har jobbat med yngre barn och på dagtid. De har arrangerat skattjakter, Pokemon och BMX-cykling. Störst intresse blev det kring bumberboll (som drog 100 personer!). Bumberboll är ett slags fotboll, den stora skillnaden ligger i att spelarna är iförda stora uppblåsbara bollar. Spelarna ser alltså ut som bollar själva.

SKOLOR

Svalöfs gymnasium

Traktorveckan med ett 20-tal traktorer återuppstod på Svalöfs gymnasium efter pandemin. Där och då prisades "Finast originaltraktor", "Finast puts" och "Mest välbehållna traktor". Syftet är att visa allmänheten hur viktigt lantbruket är. Med buller och bång drog traktorerna runt på vägarna och väckte uppmärksamhet, precis som de ville.

En grupp elever åker ut i Europa i ett Erasmusprojekt för att göra en del av sin praktik där. Några elever åker till Irland eller Portugal för att arbeta med gatuhundar, en annan åker till ett racingstall i Tyskland.

Skolans rektor sedan 2005, Lena Hansson, lämnar över arbetet till svalövsbon Magnus Lindkvist. Hansson menar att ett av de viktigaste uppdrag hon hade under sin tid var att ha en tydlig värdegrund.

Linåkerskolan

En grupp från nionde årskursen på Linåkerskolan reser ut i Europa för att erfara alternativa undervisningsmetoder och andra sätt att leva. Det är ett ambitiöst projekt som tar eleverna till Kroatien, Tyskland, Turkiet, Spanien och Litauen.

Eleverna får bo hos en värdfamilj och prova på deras vardagsliv. En elev tyckte att det ibland kunde kännas som att åka tillbaka i tiden, för det var ett liv utan datorer och med en svart tavla i klassrummet.

Projektet heter "Be active, be happy" och betalas av EU.

En tråkig nyhet var att endast 70 % av eleverna på samma skola blev godkända för vidare studier. Skolledningen tror att det kan bero på rektorsbyte och stor personalomsättning på samma gång.

Nu gäller det att vända den negativa trenden.

Kulturskolan

Kulturskolan har flyttat till nya lektionslokaler i Kvarnhuset på fjärde och sjätte våningen. Skolan lämnade då källaren på Linåkerskolan, och det har blivit ett lyft i dubbel bemärkelse! Kurserna är fulla, ungefär 200 elever mellan 5 och 19 år går någon kurs i musik, teater, dans, musik, fotografering.

NYSATSNINGAR

Förra året invigdes Lantmännens nya klimatkammare för snabbare förädling. Nu har också Skogsforsk på Ekebo satsat stort. De har byggt en anläggning som är 2 000 kvadratmeter stor och över 8 meter hög. Här kan man reglera ljus, temperatur, fuktighet och koldioxidmängd. De odlade träden därinne ska börja blomma efter tio år istället för 20. Det blir alltså en stor skillnad. Någon liknande anläggning finns inte i hela Sverige. Den kan bli mycket betydelsefull för framtidens skog med klimatförändringen som kanske den största utmanaren.

Kågerslund återinvigdes officiellt i oktober, fem år efter branden.

Byakrogen öppnade i februari och gjorde stor succé. Denna nya restaurang serverar Dagens mitt på dagen och a la carte med ett glas vin framåt kvällen. Svalövsborna har njutit av den nya serveringen och besöksstatistiken har varit god från första dagen. Ägaren äger också Rondellpizzerian och till många glädje kommer den att fortsätta sin

verksamhet.

Vill du inte gå till Byakrogen finns fler möjligheter till att smaka något gott, Flinkmans café, Gåsapågarna i Bialitt, Klåveröd Logi & café och, här inne i Svalöv, CeBe Loppis & café. Alla har fått fina betyg av sina gäster.

FÖRENINGAR

Svalövs Lawns tennisklubbs tennisbana har snyggats till efter skadegörelse. Nu hoppas föreningen att fler medlemmar ska ansluta sig och vända trenden. Före pandemin hade klubben över hundra medlemmar, nu har det sjunkit till ett 40-tal. Förklaringen som ges är att "Under pandemin var det padel som gällde."

Skånes änglar (som hjälper utsatta barn) arrangerade aktiviteter på ring Knutstorp i juli. Där bjöds på helikopterflygning, tivoli och racerbilsåkning. Polis och ambulans var också på plats.

Trädgårdsföreningen Ärtan har haft ännu ett aktivt år med föreläsningar under vintern och utflykter till trädgårdar, parker och odlingsföretag under vår, sommar och höst. De har verkat i Svalöv i snart trettio år och lockar även medlemmar från andra kommuner. Medlemsantalet stiger stadigt i takt med det växande odlingsintresset. Här samlas personer med intresse för odling i alla former: fönsterbräda, trädgård eller lantegendom, blomma eller blad, grönsaker eller prydnadsväxter.

Verksamhetsåret började med uppmuntrande föredrag om sådant som snödroppar och odling i Sibirien. Längre fram besökte Ärtan bland annat två lokala frilandsodlingar av snittblommor - en nyhet i den svenska trädgårdsbranschen - och hade förmånen att få en visning av Sireköpinge säteris stora, vackra park. De har också ett samarbete med Svalövs bibliotek om författarsamtal rörande nya böcker om natur och odling, och i oktober berättade Mona Wembling om sin nya bok "Stilla trädgård i stormigt landskap".

Naturskyddsföreningen i Svalöv konstaterar att det t o m november att har setts 179 arter i kommunen vilket är något färre än de senaste åren. För andra året i rad finns det inga nya arter rapporterade. Däremot dök det upp en hybrid, alltså en korsning mellan två arter. Det var en rackelhane som under ett par månader helt orädd vandrade runt vid parkeringen vid Traneröds mosse. En rackelhane är en korsning mellan en tjädertupp och en orrhöna.

Bland andra ovanliga arter kan nämnas: rödstrupig piplärka som sträckte söderut på väg från tundran, sommargylling som både ser ut som och låter som en fågel i tropisk regnskog, småfläckig sumphöna som sällan visar sig men hörs på nätterna vid Bokholmens mosse och svart stork som de senaste åren setts sommartid på Söderåsen – Häckar den kanske?

På 1970-talet gavs boken "Karatofta - en bok om Karatofta - Svenstorp - Höjebacke" ut. Under året kom uppföljaren "Karatofta 50 år senare", utgiven av Naturskyddsföreningen. Boken ingår i Svalöfs Gilles skriftserie och är till salu.

Författarna tar upp områdets historik ända från istiden. Denna unika skrift jämför då och nu och avhandlar bland annat människans påverkan på flora och fauna. En väldigt fin och högintrig bok. Stora områden håller dessvärre på att växa igen och flera arter som klock-

gentiana, havssäv och granspira har försvunnit. Nya arter är mustaschfladdermus, vitoxel och vildsvin.

Kommer nästa uppföljare räkna in varg i nylistan?

ODLING och NATUR

December 2022 var delvis rejält kall, och julen var frostig, vilket gav en fin julstämning. Resten av vintern var mera typiskt skånsk, med snö och tö om vartannat.

Maj och juni var väldigt torra och många fruktade att 2018 års torka skulle upprepas. Men när semestern kom blev det regn och svalka istället. Värmen kom tillbaka först i september. Oktober blev rätt blöt, och november kändes ännu blötare, och kall. Kanske den meteorologiska vintern kom i veckan?

Under året har vi haft tre namngivna stormar; Otto i februari, Hans i augusti, och Babet i oktober.

Detta väder, först torrt sedan vått, medförde att spannmålsskörden blev usel, den sämsta på 30 år, enligt Lantmännen. Den var 29 % sämre jämfört med förra året. Skörden av raps och rybs minskade med 27 %

Findus rapporterar att ärtskörden blev den sämsta sedan 1975. Där var skörden 36 % lägre än i fjol.

En viss tröst var att många fick en fin fruktskörd, och det fanns massor av svamp långt in på hösten.

Vargreviret är kvar på Söderåsen. Vi läser i tidningen eller på nätet om mer eller mindre dramatiska möten. Men är alla vargar som observeras riktiga vargar?

Häromveckan kom Länsstyrelsen till biblioteket och lärde oss hur en varg ser ut: låg svansförling, ljus teckning runt munnen, inte över ögonen, och ofta en svart fläck på svansen. Nu vet vi det.

Inte bara vargar kan skrämmas, stora flockar gäss vid Svalövssjön attackerade barn förra sommaren. Nu har kommunen rensat bland vassen och gjort miljön otrivsamt för gässen. Det har hjälpt.

PRISTAGARE

Lisa Carlén fick Poppepriset på Fridhems teaterlinje. Hon har hög ambitionsnivå och stort engagemang i egna och andras konstnärliga utveckling. Carlén har stor musikalisk, teknisk och konstnärlig talang.

Cecilia Persson, verksamhetschef för vårdcentralen i Svalöv, blev utsedd till årets Svalövsambassadör. "Cecilia Perssons hängivenhet och framstående arbete som verksamhetschef vid vårdcentralen i Svalöv har gjort oss stolta", säger Jan Zielinski, (S), kommunstyrelsens 2:e vice ordförande.

Årets unga företagare 2022 blev bröderna Victor och Sebastian Hallin som driver restaurangen Gåsapågarna i Bialitt, för att de lyckats "skapa ett gammaldags personligt café och restaurang med ett stort utbud på hembakat och med skånsk och dansk inspiration i en byggnad med anor från 1600-talet".

Årets företagare 2022 blev Camilla Blomstersjö som driver Söderåsens Tandklinik. Hon "har med hög kompetens, god finansiell stabilitet samt stor förmåga att skapa nöjda kunder och medarbetare ... Inom 'Tandläkare utan gränser' och 'Partners 4 Global Health' visar Camilla Blomstersjö även en humanitär sida som företagare genom sitt globala engagemang för människor i nöd."

KULTUR

Gillets byavandring med Lennart "Boogie" Johansson och Inge Lundkvist i april var en megasuccé. Långt över hundra personer kom och ville lyssna, däribland många före detta svalövsbor. Guiderna hade ibland svårt att överrösta alla som fann gamla goda vänner i folksamlingen.

Publikframgången föranledde ytterligare ett evenemang i Gillets regi. I september visade Boogie och Inge bilder på gamla Svalöv i Folkets hus. Deras berättelser hördes denna gång mycket tydligt. Ett fullsatt hus visade att intresset inte minskat. Detta evenemang filmades och filmen kommer att bli tillgänglig.

JUBILEUM

I år har det varit flera stycken jubiléer.

Biblioteket firade 50 år i Forslidsgården. År 1973 flyttade Svalövs folkbibliotek från källarlokalen på Møllegatan, in i den gamla skolan från 1926. Naturligtvis var skolan ritad av Måns Eriksson. Biblioteket firade med utställning och extra evenemang för barnen.

Fridhems folkhögskola firade sin 150-årsdag, tvåhundra personer kom och hörde rektor Roger Johansson hålla tal och blev underhållna av Lars Jonung som berättade hur det var att växa upp på skolan. Jonungs far var rektor Thorvald Jonsson och familjen bodde på skolan.

Fridhems folkhögskola startades i Ask 1873 av Hans Persson med cirka 30 elever. Skolan var då en av landets allra första folkhögskolor. Den flyttade till Svalöv 1893.

Idag har tusentals elever haft förmånen att gå där och de har i många fall lyckats med sina karriärer och blivit kända och respekterade inom sina yrken. Från Nils Poppe och Ingrid Dessau till Marie Fredriksson och Simon J Berger.

Skolan har en kulturprofil med kurser i film, musik, foto och teater. Skolans hela historia finns i boken "150 år av lärande", en gedigen exposé över de gångna 150 åren.

I år firar **Svalövs Majblommeförening 111 år.**

Redan förra året firade de 110 år med en konsert i Torrlösa kyrka med Markos Ubeda, Debbie Louise och Magnus Johansson.

Föreningen startade 1912 på initiativ av specerihandlaren Tomas Olsson. Han donerade pengar och köpte en tomt i Magnarp, Vejbystrand, och lät bygga "Toms stuga" för barnkoloniverksamhet. Tack vare flera eldsjälar har föreningen verkat i 111 år, och under denna långa tid har den endast haft fem ordföranden!

I Svalövs Majblommeförening är det idag ett 20-tal personer som arbetar med kollo. Vi önskar ett fortsatt gott arbete med denna barnverksamhet som hjälper barn att må bra.

111 år är ingen jämn siffra men tillsammans med Udda Lundkvists väg får vi låta udda vara jämnt.

Vid pennan Unna Stenram, hävdatecknare
Svalöv, 1 december 2023

En kortare version av denna text lästes upp vid Högtidssammankomsten.